U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci navrhovatele: **Ministr spravedlnosti,** proti kárně obviněnému: **JUDr. O. H.,** ve věci kárného řízení podle zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů ve znění pozdějších předpisů o námitce podjatosti přísedícího senátu kárného soudu

takto:

Přísedící senátu kárného soudu JUDr. Stanislav Potužník **je vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené pod sp. zn. 13 Kss 13/2011.

Odůvodnění:

[1] Dne 22. 7. 2011 byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen návrh Ministra spravedlnosti na zahájení kárného řízení proti JUDr. O. H., soudci Obvodního soudu pro Prahu 2. Podáním ze dne 9. 8. 2011 uplatnil navrhovatel námitku podjatosti proti přísedícímu senátu kárného soudu JUDr. Stanislavu Potužníkovi, státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze. Námitku odůvodnil tím, že kárně obviněný JUDr. O. H. je manželem Mgr. Dity Havlínové, náměstkyně městské státní zástupkyně v Praze. Ta patří do vedení Městského státního zastupitelství v Praze, kde JUDr. Potužník vykonává funkci státního zástupce. Podle navrhovatele nelze vyloučit ani pracovní kontakt mezi JUDr. H., který vykonává soudcovskou funkci na trestním úseku Obvodního soudu pro Prahu 2 a JUDr. Potužníkem jako státním zástupcem Městského státního zastupitelství v Praze.

[2] JUDr. Potužník k námitce podjatosti sdělil, že JUDr. H. osobně nezná a zřejmě jej nikdy ani neviděl. Pokud však skutečnost, že je služebně podřízen Mgr. Havlínové, má vliv na smýšlení veřejnosti, která by tuto skutečnost mohla chápat jako riziko podjatosti, nemá výhrady ke své absenci při rozhodování v této věci, byť se podjatým necítí.

[3] Podle § 10 zákona č. 7/2002 Sb. se na vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu. Tímto ustanovením je § 8 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle § 8 odst. 1 věta první s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Byť uvedené ustanovení hovoří o důvodech

podjatosti soudce, lze jej bezpochyby přiměřeně použít i v případě přísedícího senátu kárného soudu.

[4] Navrhovatel shledává naplnění podmínek pro vyloučení JUDr. Potužníka z projednávání a rozhodování v této věci ze dvou důvodů. Prvním je jeho služební vztah k náměstkyni Městského státního zastupitelství v Praze, která je manželkou kárně obviněného. Druhým důvodem je předpoklad, že nelze vyloučit ani pracovní kontakt mezi kárně obviněným a JUDr. Potužníkem v důsledku služebního zařazení JUDr. H. jako soudce na trestním úseku obvodního soudu.

[5] Nejvyšší správní soud již v minulosti mnohokrát vyslovil obecné stanovisko, jak je třeba nahlížet na nestrannost soudce. Např. v usnesení ze dne 28. 4. 2005, čj. Nao 6/2005 - 35, zdůraznil, že *„nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o níž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šířeji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli tj. účastníkovi řízení, nýbrž to, zda reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci, případně účastníkům, disponuje.“* V usnesení ze dne 13. 4. 2010, čj. Nao 13/2010 - 68, připomenul ústavněprávní rozměr problematiky podjatosti soudce a připomenul nález Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, podle kterého *„vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti“* (srov. též nález sp. zn. I. ÚS 167/94 ze dne 27. 11. 1996). V uvedeném nálezu však zároveň uvedl, *„že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou.“*

[6] Není pochyb, že vztah mezi manžely je třeba považovat za natolik blízký, že je možné ho bez ohledu na konkrétní souvislosti považovat za objektivní důvod, pro který lze pochybovat o nepodjatosti osoby, pokud by měla rozhodovat o záležitostech svého manžela. Mgr. Dita Havlínová však není členkou senátu kárného soudu a v této věci nerozhoduje. Bylo proto třeba posoudit, zda je onou objektivní okolností též to, že Mgr. Havlínová působí jako náměstkyně městské státní zástupkyně na Městském státním zastupitelství v Praze a na témže státním zastupitelství působí rovněž JUDr. Potužník.

[7] Podle § 11a odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství ve znění pozdějších předpisů je v rozsahu stanoveném zákonem vedoucí státní zástupce nadřízen státním zástupcům působícím u státního zastupitelství, v jehož čele stojí. Podle § 8 odst. 2 tohoto zákona náměstek zastupuje vedoucího státního zástupce v rozsahu jím (vedoucím

zástupcem) stanoveném. Mezi JUDr. Potužníkem a náměstkyní Městského zastupitelství v Praze proto existuje alespoň v jistém rozsahu vztah nadřízenosti a podřízenosti. Tato okolnost by rovněž nepochybně byla způsobilá založit objektivní pochybnosti o nepodjatosti, pokud by měla jedna osoba takového vztahu rozhodovat o osobě druhé.

[8] Zbývalo tedy posoudit, zda na těchto dílčích závěrech něčeho mění fakt, že nejde o rozhodování o osobě v přímém vztahu služební podřízenosti či nadřízenosti, ale o rozhodování o manželovi osoby v takovém postavení. Právě proto, že je třeba hodnotit nikoli to, zda je přísedící senátu kárného soudu v této věci skutečně podjatý, ale objektivní existenci skutečností a jejich způsobilost založit pochybnosti o podjatosti přísedícího, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že tyto skutečnosti jsou v souzené věci dány. To, že účastníkem kárného řízení není přímo osoba v nadřízeném služebním postavení, ale její manžel, nic nemění na tom, že tyto osobní a profesní vztahy lze považovat za objektivní důvod pochybovat o nepodjatosti osoby, která ve věci rozhoduje. Tím spíše to platí v řízení, jehož předmětem je tvrzené kárné provinění soudce, které se osobnosti soudce dotýká ve zvýšené míře. Nejvyšší správní soud znovu připomíná, že nezjišťoval, zda existují konkrétní poznatky o skutečné podjatosti JUDr. Potužníka v této věci a nemá rovněž důvod nevycházet z jeho stanoviska, že se podjatým být necítí (byť subjektivní přesvědčení osoby, o jejíž podjatost jde, není pro rozhodnutí o vyloučení rozhodné). Bylo však třeba se zaměřit na okolnosti objektivního charakteru. Po jejich zhodnocení dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jsou dány podmínky pro vyloučení JUDr. Potužníka z projednávání a z rozhodování ve věci, která je označena ve výroku tohoto rozhodnutí.

[9] Naopak námitka navrhovatele, že nelze vyloučit ani pracovní kontakt mezi kárně obviněným soudcem a JUDr. Potužníkem, neboť kárně obviněný soudce pracuje na trestním úseku, je námitkou zcela obecnou. Je zcela přirozené, že osoby v určitém profesním zařazení spolu přicházejí do styku a vzájemně komunikují. Důvod pochybovat o nepodjatosti nezakládá pouze to, na kterém úseku obvodního soudu je kárně obviněný soudce zařazen. V této části návrhu však chybí jakákoli podrobnější tvrzení, v čem konkrétně navrhovatel spatřuje existenci skutečnosti zakládajících důvod pochybovat o nepodjatosti JUDr. Potužníka. Proto se Nejvyšší správní soud nemohl touto částí podání navrhovatele podrobněji zabývat.

[10] Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2011

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu